

13. febrúar 2019 | Dans | 868 orð | 2 myndir

Dans - Borgarleikhúsið**Að syngja um ekki neitt****Um hvað syngjum við **---**

Eftir Pieter Ampe í náinni samvinnu við Jakob Ampe, Valdimar Jóhannsson, Barböru Demaret, Jelle Clarise og dansara Íslenska dansflokksins. Hugmynd: Pieter Ampe. Tónlist, samsetning og raddþjálfun: Jakob Ampe. Glögggt auga: Jelle Clarisse.

Eftir Pieter Ampe í náinni samvinnu við Jakob Ampe, Valdimar Jóhannsson, Barböru Demaret, Jelle Clarise og dansara Íslenska dansflokksins. Hugmynd: Pieter Ampe. Tónlist, samsetning og raddþjálfun: Jakob Ampe. Glögggt auga: Jelle Clarisse. Dramatúrgísk aðstoð: Barbara Demaret. Ljós og leynd aðstoð: Valdimar Jóhannsson. Dansarar: Sigurður Andrean Sigurgeirsson, Elín Signý Weywadt Ragnarsdóttir, Erna Gunnarsdóttir, Felix Urbina Alejandre, Charmene Pang, Tilly Sordat, Shota Inoue og Una Björg Bjarnadóttir. Íslenski dansflokkurinn frumsýndi á Stóra sviði Borgarleikhússins föstudaginn 8. febrúar 2019.

Nýjasta verk Íslenska dansflokksins, Um hvað syngjum við, var frumsýnt síðastliðið föstudagskvöld á Stóra sviði Borgarleikhússins, en verkið er byggt á hugmynd belgíska danshöfundarins Pieter Ampe og er hann titlaður höfundur þess í samvinnu við fjóra aðra höfunda og dansara flokksins. Tónlistin er úr ýmsum áttum, mest dægurlög sem tengjast efni verksins, en samsetning hennar og raddþjálfun dansaranna er í höndum Jakobs Ampe. Alls taka átta dansarar þátt í sýningunni og eru þrír þeirra að koma fram í fyrsta skipti með flokknum sem hefur tekið miklum breytingum undanfarið.

Í blábyrjun verksins blasir við áhorfendum autt svið í vinnulýsingu. Dansararnir tínast svo inn einn af öðru með ýmislegt sviðsdót, sem þau raða saman og klæða með litríkum tjóldum. Eitthvað verður til sem minnir kannski á skýli eða tjald, og ósjálfrátt dettur manni í hug börn í útilegu eða krakkar í sumarbúðum. Undir hljómar nostalgísk popptónlist. Einn dansarinn tilkynnir okkur að í kvöld ætli þau að deila með okkur sínum persónulegu sögum, upplifunum og viðhorfum – og berskjalda sig. Hún ætli hins vegar að dansa sinn sársauka og existensíal pælingar sem hún gerir af mikilli alúð. Annar dansari reynir eftirminnilega að stökkva í loftið á hælahaum skóm sem er hægt að túlka sem hans innri baráttu. Dansararnir dansa eins og það sé enginn að horfa og persónuleiki þeirra skín í gegn sem er áhrifaríkt. Það fylgir sviðsetningunni fyrirheit um spennandi frásögn, allt getur gerst og áhugi áhorfandans er vakinn.

Frásögnin breytist þó fljótt og tekur á sig það form að verða röð af sólóatriðum með stuttum tengingum, þar sem einn dansarinn af öðrum segir einhvers konar sögu eða lýsir ástandi með samblandi af leik, söng, og dansi. Öll umfjöllunarefni eru leyfileg, og eina tengingin á milli þeirra eru manneskjurnar á sviðinu.

Strax eftir fyrstu „söguna“ fer maður að velta fyrir sér hvort svona persónulegar frásagnir eigi eitthvert erindi við okkur áhorfendur. Af hverju eigum við áhorfendur að sitja undir því í stórum sal að hlusta á misjafnlega vel útfærðar frásagnir dansara um sitt eigið líf? Það sem virtist ætla að verða spennandi sýning verður fljótt þreytandi og innihaldslaust.

Berskjaldaður „Dansararnir leggja sig mjög mikið fram, eins og þeirra er von og vísa, og þeir ná að skapa fögur augnablik í verkinu. Sérstaklega má nefna minnisstæða mynd þar sem einn dansaranna dansar nakinn og leikur sér með stóra og hvasstennta sög,“ segir í rýni um Um hvað syngjum við hjá Íslenska dansflokknum.

[Smellið til að sjá stærri mynd]

Senurnar streyma síðan ein af annarri og þá oftast en ekki í litlu eða engu samhengi við þá næstu, bara samansafn af ólíkum persónulegum opnunum. Stundum verður þetta hreinlega pínlegt og maður spyr sig hversu langt höfundur verksins ætli að fara í að kreista fram eitthvað úr einkalífi dansaranna til að sjokkera áhorfendur. Má t.d. nefna senu þar sem einn dansarinn sýnir kynferðislega tilburði við „sofandi“ líkama hinna. Meðvirkni, valdastaða, forréttindi og ofbeldi eru orð sem fljóta á yfirborðinu, gagnvart dönsurunum sjálfum og einnig gagnvart áhorfendum.

Dansararnir leggja sig mjög mikið fram, eins og þeirra er von og vísa, og þeir ná að skapa fögur augnablik í verkinu. Sérstaklega má nefna minnisstæða mynd þar sem einn dansaranna dansar nakinn og leikur sér með stóra og hvasstennta sög. Eins eru nokkur góð tilboð sem augljóslega koma frá dönsurunum, ljóðrænar myndir sem og áhugaverðar hugleiðingar, sem því miður tynast í óljósum óreiðuheimi. Úti í sal virðist manni allt að því áþreifanlegt að dönsurunum líður óþægilega, og þeir eigi fullt í fangi með að standa með verkinu. Senan þar sem dansarinn reynir að dansa í hælahaum skóm fær nýja merkingu. Lokaatriðið, væmið karóki-atríði í anda bandarískra bíómynda, má jafnvel túlka sem íróníu eða tilraun til uppreisnar gagnvart höfundinum.

Að sviðsetja hið persónulega getur verið stórkostleg aðferðafræði, en mjög vandmeðfarin. Antonin Artaud prédikaði að í leikhúsi ætti flytjandinn að færa persónulega fórn og afhjúpa sjálfan sig – og þannig gæti áhorfandinn upplifað hina sönnu gleði sem samfélagið hefur þjálfað hann í að bæla. Í verkinu sem hér um ræðir skortir hins vegar alla greiningu á viðfangsefninu og ramma í kringum frásögnina, en umfram allt þá vantar dýpt: að verkið sé að segja eitthvað, eitthvað brenni á því. Útkoman verður því væmin, klisjukennd og jaðrar við tilfinningaklám. Upplifunin er svolítið eins og að vera óvart staddur á einhvers konar blöndu af árshátíð og AA-fundi.

Ýmsar spurningar vakna að lokinni sýningu, s.s. um hver sé almennt þróun dansins í dag, um einlægni á sviði, um mörk hins persónulega og almenna, um ábyrgð höfundarins og hversu mikils er hægt að krefjast af dansaranum í nafni listarinnar. Sú spurning vaknar líka hvort „sjálfhverfan“ í öllu sínu veldi sé ef til vill að taka yfir mikilvægi hins listræna í sviðslistum. Dansararnir halda verkinu uppi með hugrekki sínu, en þau eru sett í mjög erfiða stöðu þar sem eina hugsjón verksins liggur á þeim sjálfum að framleiða. Þetta skiptir þó kannski ekki öllu máli því þegar á allt er litið, og allir mega og eiga að gera allt, og verkið á að vera um allt, þá er það í raun ekki um neitt, ekki um nokkurn skapaðan hlut – og dettur dautt niður.

Nína Hjálmarsdóttir